

MLADI ORNITOLOGI RAZISKOVALI CERKNIŠKO JEZERO

// Tilen Basle, foto: Tilen Basle, Dejan Bordjan, Neža Kocjan

Na začetku julija se je končal Mladinski ornitološki raziskovalni tabor »Cerknica 2018«, že 29. zapovrstjo.

Kot že ime namiguje, se je tokrat odvijal v okolici Cerkniškega jezera. Kako smo se imeli? Odlično! Kaj smo počeli? To vam razkrijemo v nadaljevanju.

Letošnji tabor smo imeli med 24. junijem in 1. julijem v kraju Zelše, kamor se je v kočo za dober teden utaborilo 23 mladih ornitologov in sedem mentorjev. V čudovitem ambientu Cerkniškega jezera s pogledom na okoliške hribe nam tudi muhasto vreme ni prekrizalo načrtov. Po zajtrku se je vsaka od šestih skupin odpravila na teren, v popoldanskem času pa smo imeli več skupnih dejavnosti. Obiskali smo Križno jamo, se odpravili na kolesarski izlet v Rakov Škočjan in se z lojtrnikom popeljali ob Cerkniškem jezeru. Prisluhnilo smo tudi predavanju o medvedu v Sloveniji in predstavitvi Notranjskega regijskega parka. Spregledali nismo niti svetovnega prvenstva v nogometu. Ker nismo imeli televizije in interneta, smo se odločili, da nogomet ob večerih raje kar igramo.

Na taboru je delovalo šest raziskovalnih skupin, vsaka pa se je posvetila svoji raziskovalni temi. Kaj smo med tem ugotovili, vam sporočamo v naslednjih odstavkih.

TRAVNIŠKE PTICE IN METULJI

Mentorja: Bia Rakar, Alex Kotnik

Udeleženci: Svit, Tibor in Urh

Skupina je popisovala travnike v okolici Cerkniškega jezera, zapeljali pa smo se tudi do Bloške planote, Loške doline in pregledali travnike na Slivnici. Med zanimivejšimi vrstami, ki smo jih opazili, so bili škrlatec (*Carpodacus erythrinus*), repnik (*Carduelis cannabina*), drevesna (*Anthus trivialis*) in travniška cipa (*A. pratensis*), črna štoklja (*Ciconia nigra*) in poljski škrganec (*Alauda arvensis*) – našli smo tudi njegovo gnezdo in lupino enega jajca. Poleg ptic smo opazovali in spoznavali tudi metulje in druge žuželke, predvsem mravlje, ki jih Svit zelo dobro pozna. Vreme ni bilo najbolj naklonjeno popisovanju metuljev, vendar smo kljub temu našli 30 različnih vrst dnevnih metuljev, med katerimi je bil najpogostejši travniški lisar. Največje število vrst, tako ptic kot tudi metuljev, je bilo na še nepokošenih, cvetočih travnikih z mejcami (grmi in drevesi). Na poti do Slivnice nas je presenetila in razveselila še divja mačka!

REPNIK (*Carduelis cannabina*)

ilustracija: Mike Langman/RSPB

RJAVI SRAKOPER
(*Lanius collurio*)
ilustracija: Mike
Langman/RSPB

RJAVI SRAKOPER

Mentorica: Neža Kocjan

Udeleženci: Jakob, Nejc, Lovro in Sacha

Skupini, ki je popisovala rjavega srakoperja (*Lanius collurio*), je kislemu vremenu navkljub uspelo popisati štiri izmed zadanih popisnih ploskev. Rjavi srakoper kot značilni predstavnik ptic kulturne krajine za svoj življenjski prostor izbira travnike, pašnike, košenice ter celo stare sadovnjake. Lovi s preže, zato s pridom uporablja različne strukture, ki mu jih okolje ponuja. Rjave srakoperje smo zabeležili na vejah dreves in grmov, na ograjah njiv, pašnikov in travnikov ter na žicah daljnovodov. Na ploskvi okoli vasi Zelše smo zabeležili največ osebkov, kar 29, najmanj, le pet, pa smo jih zabeležili na ploskvi v vasi Lipsenj, čemur je nedvomno botrovalo tudi slabo vreme na dan popisa v Lipsenju.

Skupina za rjavega srakoperja

KALIN (*Pyrrhula pyrrhula*)
ilustracija: Mike
Langman/RSPB

GOZDNE PTICE IN ORHIDEJE

Mentorja: Mitja Denac, Matija Medved Mlakar

Udeleženci: Rok, Maks in Jon

Skupina je ves čas tabora preživela na pobočjih Javornikov in Snežnika globoko v nedotaknjenih dinarskih gozdovih. Na naključnih točkah smo beležili tip gozda (glede na starost in vrsto dreves

ali gospodarsko izkoriščenost) in opažene vrste ptic. Največ ptic prebiva v gozdnih rezervatih, kjer je veliko starih ali odmrlih dreves, zlasti zanimivo pa je bilo opazovati zastopanost različnih ptičjih vrst v različnih gozdovih. Od zanimivejših vrst velja omeniti številne kozače (*Strix uralensis*), rdečeglave kraljičke (*Regulus ignicapilla*), kaline (*Pyrrhula pyrrhula*), krivokljune (*Loxia curvirostra*), črno štokrljo ... Veliko pozornosti smo namenjali tudi drugim gozdnim živalim (opazovali smo kune belice, lisice, ogromno jelenov, dva jazbeca in zaspangega polha), metuljem in divjim orhidejam.

KRAGULJ (*Accipiter gentilis*)

ilustracija: Jan Hošek

UJEDE CERKNIŠKEGA JEZERA

Mentor: Tilen Basle

Udeleženci: Lan, Jakob, Lovro in Karlo

Cilj skupine je bil popisati ujede na in v okolici Cerkniškega jezera. Ker je bilo med taborom vreme za njihov popis precej neugodno, smo nekaj časa na-

Skupina za ujede

menili tudi opazovanju travniških in vodnih ptic. V času tabora smo s pomočjo podatkov, ki so jih prispevale tudi druge skupine, največkrat opazovali postovke (*Falco tinnunculus*), kanje (*Buteo buteo*), rjave lunje (*Circus aeruginosus*) in škrjančarje (*Falco subbuteo*). Redkejši so bili sršenarji (*Pernis apivorus*), kragulji (*Accipiter gentilis*) in skobci (*Accipiter nisus*).

Kolesarski izlet
v Rakov Škocjan

SIVA ČAPLJA
(*Ardea cinerea*)

ilustracija:
Jan Hošek

Opazovali smo tudi redkega kačarja (*Circaetus gallicus*), vendar smo se zanj morali odpraviti vse do vznožja Nanosa. V popoldanskem času smo opravili tudi popis gnezd belih štokelj (*Ciconia ciconia*) v okolici Cerknjškega jezera.

VODNE PTICE

Mentor: Dejan Bordjan

Udeleženci: Jošt, Tin, Lana in Mojca

Cerkniško jezero je mokrišče svetovnega pomena in kot tako vedno vredno pozornosti. Kljub temu pa to ni edina vodna površina v okolici. Raziskovalna skupina je več dni popisovala Cerknjško jezero, popisala pa tudi Loško dolino ter Bloško jezero. Popisali smo 42 vrst, vezanih na vodo, od tega 31 gnezdilk. Prav vse vrste so bile opazovane tudi na Cerknjškem jezeru, medtem ko je siva čaplja (*Ardea cinerea*) gnezdila samo v Loški dolini. Na Cerknjškem jezeru so bile najštevilnejše gnezdilke bičje trstnice (*Acrocephalus schoenobaenus*) ter trstni strnadi (*Emberiza schoeniclus*), številčne pa so bile tudi liske (*Fulica atra*), mlakarice (*Anas platyrhynchos*) ter čopasti ponirki (*Podiceps cristatus*). Dobro so bile zastopane tudi tukalice ter čapljice. Redkejše potencialne gnezdilke so bile kostanjevka (*Aythya nyroca*), konopnica (*Anas strepera*), reglja (*A. querquedula*), raca žličarica (*A. clypeata*) ter krehelj (*A. crecca*). Zanimivo je bilo tudi opazovanje para beloličnih čiger (*Chlidonias hybridus*).

ŠKRLATEC (*Carpodacus erythrinus*)

foto: Dejan Bordjan

ŠKRLATEC

Mentor: Janez Leskošek

Udeleženci: Gašper, Janez in Jakob

Skupina je na Cerknjškem polju popisovala škrlatca (*Carpodacus erythrinus*), pri nas redko in slabo poznano ptico iz družine ščinkavcev, ki si za življenjski prostor izbira zaraščajoče se vlažne travnike. Vsaka opaženi osebek so zabeležili na zemljevidu in zapisali, v kakšnem okolju je bil. Vrsto so si lahko res dobro ogledali (še posebej živo rdeče samce), saj so opazili kar 36 osebkov! Vzeli so si tudi en dan za vzpon na Nanos, kjer so opazili

Priprava zaključne predstavitve

slegurja (*Monticola saxatilis*), drevesno cipo (*Anthus trivialis*), gorsko sinico (*Poecile montanus*), sokola selca (*Falco peregrinus*) in grmovščico (*Phylloscopus sibilatrix*).

Tabor se je zaključil v nedeljo, 1. julija 2018, v Zelšah, kjer so mladi zbranim predstavili svoja odkritja in vtise s tabora. Prisluhnilo jim je več kot 40 ljudi, večinoma staršev in domačinov.

Tabor je letos potekal v okviru projekta LIFE Stržen. Ob tej priložnosti bi se za pomoč pri organizaciji radi zahvalili Notranjskemu regijskemu parku in Zavodu RS za varstvo narave, ki sta tudi projektna partnerja. Posebna zahvala pa gre seveda vsem mentorjem, mladim in njihovim staršem, ki so nam zaupali, in z nami tako ali drugače preživeli taborni teden!

Zaključna predstavitev tabora